

РЕЦЕНЗИЯ

от проф., д. ик. н. Лучиян Ангелов Милков, преподавател в УНСС- гр. София, Факултет „Управление и администрация“, Катедра „Публична администрация“

Регистриран в НАЦИД през ноември 2018 година

Моб. тел.: 0895 553 400

Е-mail: milkovl@abv.bg

Избран съм за член на Научно жури на Тракийския университет (ТрУ) и рецензент, със заповед № 3036 от 21. 11. 2021 година на Ректора на Университета.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“, в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1. 1. Теория и управление на образованието, обявен в Държавен вестник, брой 86 от 15. 10. 2021 година, за потребностите на Катедра „Педагогически и социални науки“, към Педагогически факултет (ПФ) на ТрУ, като единствен кандидат участва д-р по педагогика Румяна Тодорова Гьорева, работеща в Национален инспекторат по образование- гр. София.

1. Общо представяне на получените материали

Представеният от д-р Гьорева комплект от материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ТрУ и включва следните документи:

- Заявление до Декана на ПФ при ТрУ за допускане до конкурса;
- Декларация за достоверност на представените материали и информацията в тях, по образец, съгласно Приложение 9;

- Документи, удостоверяващи професионален опит като (1) преподавател-академична длъжност „асистент“ и (2) като специалист от практиката, с доказани постижения в областта;
- Диплом за висше образование- магистърска степен;
- Диплом за висше образование- магистърска степен;
- Диплом за образователна и научна степен „доктор“;
- Автобиография;
- Резюмета от трудовете, след защита на докторска степен;
- Списък на публикациите;
- Списък и копие на брой цитирания;
- Списък за оригиналните научни приноси;
- Хабилизационна разширена справка за научни приноси;
- Списък на хабилизиранияте съавтори;
- Документи за владеење на чужд език;
- Свидетелство за съдимост;
- Справка за изпълнение на МНИ и на допълнителните изисквания на ТрУ, придружена с доказателства;
- Списък за публикации и цитирания в Web of Science;
- Допълнителни доказателства за активност в профила на конкурса;
- Медицинско свидетелство.

Р. Гьорева прилага общо три монографии; една книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд; две статии и доклади в реферирани и индексирани издания; 18 статии и доклади в нереперирани издания; университетски учебник, използван в училищната мрежа.

Приемам за рецензиране всички материали, с изключение на първите три статии в нереперирани издания, тъй като са преди защитата на докторската дисертация.

2. Биографични данни на кандидата

Р. Гьорева получава висше образование в ПУ „Паисий Хилендарски“-магистър, учител по химия и втора специалност физика- 1985 година; магистър по теория и управление на образованието- образователен мениджмънт- 2014 година, в СУ „Св. Кл. Охридски“.

През 2017 година защитава докторска степен в ЮЗУ „Неофит Рилски“-Благоевград.

Учител е в три различни училища в Перник и областта.

От 1998 година до 2006 година е в частния бизнес, като в периода 2002 година- 2006 година съвместява и работи като помощник-директор в гр. Перник.

От 2006 година до 2014 година е началник отдел в РИО- Перник.

От 2014 до 2015 г. е заместник-кмет на община Перник.

От 2015 година до 2019 година е заместник-председател на ОбщС в Перник.

От 2017 година до 2019 година е асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Тук не е изяснено следното- на каква позиция е била Р. Гьорева в Университета? Щатен или хоноруван асистент? Поради какви причини, на асистент са възложени лекционни курсове? В същото време, тя е на работа и в ОбщС- Перник.

От 2019 година до днес Р. Гьорева е държавен инспектор в Национален инспекторат по образованието в София.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

При анализа на минималните научни изисквания за получаване на академичната длъжност „професор“, д-р Гьорева има декларираните 880 точки.

Основен хабилитационен труд, представен в списъка с научни публикации, е „**Модели за стратегическо управление на институциите от системата на предучилищното и училищното образование**“ (2020).

Монографията разглежда въпроси, свързани със стратегическото управление в училищните организации. Въвеждането и реализацията на стратегическото управление в образователната система, според автора, не е самоцел, а има смисъл, тъй като е начин за постигане на организационно усъвършенстване и осигуряване на качество на образованието в институцията.

В монографията намирам много неща, които, по един или друг начин, се противопоставят на съществуващия, в момента, модел на управление на образователната система на РБ. Не е ли твърде силно твърдението на автора, че втора глава има методологически характер? За да се твърди това, е необходим, според мен, обстоен анализ на философията, като всеобща методология и на съществуващата в науката педагогическа методология.

Втората монография, озаглавена „Мениджмънт на училището в условия на криза“ (2020) е посветена на въпроси, свързани с управлението на училищата в условията на криза (конкретно, Ковид 19), засегнала българските училища и наложила промяна- от присъствено към дистанционно, дигитално обучение. Авторът предлага свой собствен модел за управление в кризисни ситуации.

Третата монография е: „Оценяване на качеството на образование в училищните институции“ (2021). Р. Гьорева отбелязва, че постигането на качествено образование не е възможно, ако не са развити системи за управление на качеството, интегрирани в публичните политики. Оценяването, според нея, е комплексен механизъм, сложна система за събиране, обработка, обобщаване и анализ на информация, на база на доказателства. Потърсена е връзката между външна оценка и самооценяването в училище.

Четвъртата книга: „Контролната дейност в образованието“ (2019), е посветена на контрола като основна управленска функция в институциите от системата на предучилищното и училищно образование. Трудът съдържа

елементи от разработената и защитена докторска дисертация на тема: „Функции на мониторинга в процеса на децентрализация на училищното образование“ (2017). Претенциите на автора са, че в тази книга има нови, въвн от дисертацията, тези и примерни варианти на контролно-оценъчните системи. Тя е класифицирана като учебно помагало за студенти, изучаващи дисциплината „Контролната дейност в образованието“, която, явно, е факултативна или свободно избираема.

Приложените статии са насочени към проблеми, свързани с управлението на образованието, участието на педагозите в този процес, въпроси за квалификацията на учителите.

Искам да споделя притеснението си, че разглежданите проблеми в статиите са твърде еднообразни, насочени към малък брой проблеми, стоящи пред образователната ни система. Р. Гьорева кандидатства за академичната длъжност „професор“, която, според мен, изисква по-широк диапазон на разработваните теми, както в монографиите, така и в статиите.

Не намирам разработки, насочени към въпросите, свързани с компетентността и компетенциите на педагозите- ръководители, учители, ресурсни учители, училищни педагози и психолози. Не са посочени резултати от сериозни емпирични изследвания, които да покажат възможности и умения на кандидата да се занимава с т. н. голяма наука в университетска среда.

4. Приноси на кандидата

Кандидатът предлага приноси моменти в научната си дейност, диференцирани в две главни области: Методологически и теоретични приноси, общо девет на брой и практико-приложни приноси- също девет.

От методологическите и теоретичните приноси категорично отхвърлям №№ 1, 3, 4, 6. Те не са методологически (по-рано обърнах

внимание на въпроса, свързан с методологията на педагогическите изследвания), не са личен принос, а са разработени преди много години от водещи наши и чужди специалисти по управление на образованието. Най-малко е неетично да се присвои откриването на такива термини и понятия, като: автономия, децентрализация, мониторинг, контрол, стратегическо управление и т. н.

От практико-приложните приноси олекват №№ 1, 2, 3. Тук се касае за национална политика, насочена към реализация на европейските образователни практики. Тази политика се изгражда от значими изследователски екипи, а не в дейността на бивш асистент, зам. директор, инспектор. Необходима е, според мен, сериозна преценка на личните приноси на кандидата, а не да се посяга на национални идеи!!!

5. Критични забележки и препоръки

Те са насочени, главно, в областта на тематиката на публикациите на кандидата и областта на научното дирене. Шифърът на конкурса включва освен темите, разработвани от д-р Гьорева и много други, които имат друго измерение: личността на директора като мениджър и педагог; лидерът в педагогическия колегиум; училището и училищните настоятелства и обществените съвети; взаимодействие с НПО и т. н.

Редом с това, не намирам монографичен труд, който е задължителен за придобиване на академичната длъжност „доцент“, въпреки, че тя, по незнайни за мен причини, се прескача.

6. Лични впечатления

Не познавам автора и предложената научна продукция. Поради това, не мога да взема отношение по въпроса, свързан с лично участие в написването на всички материали.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаването с представените за конкурса материали и научна продукция, анализа на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни приноси, намирам за напълно основателно да дам своята **отрицателна оценка** и да препоръчам на членовете на Многоуважаемото Научно жури да **не присъжда** академичната длъжност „професор“ и да изготви доклад с предложение до ФС на ПФ при ТрУ да **не избира** за професор д-р Румяна Тодорова Гьорева в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1. 1. Теория и управление на образованието.

Лично аз считам, че е крайно некоректно, кандидат само с 2 години академичен стаж и то асистент, да върви напред, без да е бил гл. асистент и доцент. Според закона, навярно е възможно, но според морала и педагогическата етика това е некоректно, неетично и е проява, най-малко, на грандомания.

26. 02. 2022 година

Рецензент:

Гр. София

(Проф., д. ик. н. Лучиян Милков)

REVIEW

by Prof., D. Ik. Sc. Luciyan Angelov Milkov, Lecturer at the University of National and World Economy, Sofia, Faculty of Management and Administration, Department of Public Administration

Registered with NACID in November 2018

Mob. tel.: 0895 553 400

Email: milkovl@abv.bg

I was elected a member of the Scientific Jury of the Thracian University (TRU) and a reviewer, by order № 3036 of 21. 11. 2021 of the Rector of the University.

In the competition for the academic position "Professor", in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, Professional field 1. 1. Theory and management of education, published in the State Gazette, issue 86 of 15. 10. 2021, for the needs of the Department of Pedagogical and Social Sciences, at the Faculty of Pedagogy (PF) of TrU, as the only candidate is Dr. in Pedagogy Romyana Todorova Gyoreva, working in the National Inspectorate of Education - Sofia.

1. General presentation of the received materials

The set of materials on paper and electronic presented by Dr. Gyoreva is in accordance with the Regulations for development of the academic staff of TrU and includes the following documents:

- Application to the Dean of the PF at the TrU for admission to the competition;
- Declaration of authenticity of the presented materials and the information in them, according to a sample, according to Appendix 9;
- Documents certifying professional experience as (1) lecturer-academic position "assistant" and (2) as a specialist in practice, with proven achievements in the field;

- Diploma of higher education - master's degree;
- Diploma of higher education - master's degree;
- Diploma for educational and scientific degree "Doctor";
- Curriculum vitae;
- Abstracts of papers, after the defense of a doctoral degree;
- List of publications;
- List and copy of the number of citations;
- List of original scientific contributions;
- Habilitation extended reference for scientific contributions;
 - List of habilitated co-authors;
- Documents for proficiency in a foreign language;
- Criminal record certificate;
- Information on the implementation of the EOM and the additional requirements of the TRU, accompanied by evidence;
- List of publications and citations in Web of Science;
- Additional evidence of activity in the profile of the competition;
- Medical certificate.

R. Goreva applied a total of three monographs; a book published on the basis of a defended dissertation; two articles and reports in refereed and indexed editions; 18 articles and reports in unreferred editions; university textbook used in the school network.

I accept for review all materials, except for the first three articles in unreferred editions, as they are before the defense of the doctoral dissertation.

2. Biographical data of the candidate

R. Gyoreva received her higher education at the Paisii Hilendarski University of Plovdiv - master's degree, chemistry teacher and second major in physics - 1985; Master of Theory and Management of Education - Educational Management - 2014, at Sofia University "St. Kl. Ohrid".

In 2017 he defended his doctorate at SWU "Neofit Rilski" - Blagoevgrad.

He is a teacher in three different schools in Pernik and the region.

From 1998 to 2006 he was in the private business, and in the period 2002-2006 he combined and worked as an assistant director in the town of Pernik.

From 2006 to 2014 he was head of department at RIE-Pernik.

From 2014 to 2015 he was Deputy Mayor of Pernik Municipality.

From 2015 to 2019 he was Deputy Chairman of the Municipality of Pernik.

From 2017 to 2019 he was an assistant at SWU "Neofit Rilski".

The following is not clarified here - what was the position of R. Goreva at the University? Full-time or part-time assistant? For what reasons are lecturers assigned to an assistant? At the same time, she works at the Municipality of Pernik.

From 2019 until today R. Gyoreva is a state inspector at the National Inspectorate of Education in Sofia.

3. General characteristics of the candidate's activity

In the analysis of the minimum scientific requirements for obtaining the academic position of "professor", Dr. Gyoreva has declared 880 points.

The main habilitation paper presented in the list of scientific publications is "Models for strategic management of institutions in the system of preschool and school education" (2020).

The monograph deals with issues related to strategic management in school organizations. The introduction and implementation of strategic management in the education system, according to the author, is not an end in itself, but makes sense, as it is a way to achieve organizational improvement and ensure the quality of education in the institution.

In the monograph I find many things that, in one way or another, contradict the current model of governance of the educational system of the Republic of Bulgaria. Isn't the author's statement that the second chapter has a methodological

character too strong? In order to claim this, I think a thorough analysis of philosophy as a universal methodology and of the existing pedagogical methodology in science is needed.

The second monograph, entitled "School Management in Crisis" (2020), focuses on issues related to the management of schools in crisis (specifically, Kovid 19), which affected Bulgarian schools and necessitated a change from present to remote, digital. training. The author offers his own model of crisis management.

The third monograph is "Assessing the quality of education in school institutions" (2021). R. Goreva notes that achieving quality education is not possible if quality management systems integrated into public policies are not developed. According to her, evaluation is a complex mechanism, a complex system for collecting, processing, summarizing and analyzing information, based on evidence. The connection between external assessment and self-assessment in school was sought.

The fourth book: "Control activity in education" (2019) is dedicated to control as a major management function in the institutions of the preschool and school education system. The paper contains elements of the developed and defended doctoral dissertation on the topic: "Functions of monitoring in the process of decentralization of school education" (2017). The author's claims are that in this book there are new, apart from the dissertation, these and exemplary variants of the control and evaluation systems. It is classified as a textbook for students studying the discipline "Control activity in education", which, apparently, is optional or optional.

The attached articles are focused on issues related to the management of education, the participation of teachers in this process, issues of teacher qualification.

I would like to share my concern that the issues discussed in the articles are too monotonous, focusing on the small number of issues facing our education

system. R. Goreva applied for the academic position of "professor", which, in my opinion, requires a wider range of topics, both in monographs and articles.

I do not find developments focused on issues related to the competence and competencies of educators - teachers, resource teachers, school educators and psychologists. The results of serious empirical research are not indicated, which would show the possibilities and skills of the candidate to be engaged in the so-called great science in a university environment.

4. Contributions of the candidate

The candidate offers contribution moments in his / her scientific activity, differentiated in two main areas: Methodological and theoretical contributions, a total of nine in number and practical-applied contributions - also nine.

Of the methodological and theoretical contributions, I categorically reject №№ 1, 3, 4, 6. They are not methodological (I previously drew attention to the issue related to the methodology of pedagogical research), are not personal contributions, but were developed many years ago by leading Bulgarian and foreign specialists in education management. It is at least unethical to appropriate the discovery of such terms and concepts as: autonomy, decentralization, monitoring, control, strategic management, etc.

From the practical-applied contributions facilitate №№ 1, 2, 3. This is a national policy aimed at the implementation of European educational practices. This policy is built by significant research teams, not in the activities of a former assistant, deputy. director, inspector. In my opinion, a serious assessment of the personal contributions of the candidate is needed, and not to encroach on national ideas !!!

5. Critical remarks and recommendations

They are focused mainly on the subject of the candidate's publications and the field of scientific research. The code of the competition includes, in addition to

the topics developed by Dr. Gyoreva, many others that have another dimension: the personality of the director as a manager and pedagogue; the leader in the pedagogical college; the school and school boards and public councils; interaction with NGOs, etc.

At the same time, I do not find a monograph that is mandatory for the academic position of "associate professor", although it is, for reasons unknown to me, skipped.

6. Personal impressions

I do not know the author and the proposed scientific production. Therefore, I cannot comment on the issue of personal involvement in writing all the materials.

CONCLUSION

After getting acquainted with the materials and scientific products presented for the competition, the analysis of their significance and the scientific and applied contributions contained in them, I find it quite reasonable to give my negative assessment and recommend to the members of the Distinguished Scientific Jury not to award the academic position "Professor "And to prepare a report with a proposal to the Faculty of Science at the Faculty of Law not to elect Dr. Romyana Todorova Gyoreva as a professor in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, Professional field 1. 1. Theory and management of education.

Personally, I think it is extremely incorrect, a candidate with only 2 years of academic experience and an assistant, to go forward without being chief. assistant and associate professor. According to the law, it is probably possible, but according to morals and pedagogical ethics, this is incorrect, unethical and is a manifestation, at least, of grandiosity.

February 26, 2022

Reviewer:

City. Sofia

(Prof. Luciyan Milkov, D. of Sc.)